

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, професора Ткач М.М.

на дисертаційну роботу Лі На

«Формування трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності»

подану на здобуття ступеня доктора філософії

в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво)

Аналіз поданого на рецензування дисертаційного дослідження Лі На та опублікованих нею наукових праць дає підстави для формулювання висновків щодо актуальності теми дослідження, обґрунтованості теоретичних положень та висновків, достовірності отриманих результатів, наукової новизни, практичного значення роботи та визначення відповідності представленої роботи вимогам, які ставляться до такого типу наукових робіт.

Актуальність порушеної Лі На проблеми формування трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності не викликає сумнівів з багатьох причин. *По-перше*, з урахуванням сучасних реалій розвитку освітньої сфери, які дедалі більше визначаються логікою трансфесії як нової освітньої парадигми, спостерігається переорієнтація з моделі «однієї професії на все життя» на модель динамічної професійної ідентичності, що передбачає здатність фахівця функціонувати на перетині різних професійних сфер. *По-друге*, в такому контексті поняття трансфесії набуває особливої актуальності, оскільки воно пов'язано із розширенням професійних ролей учителя музичного мистецтва, який виступає не лише як виконавець і педагог, але й як диригент, фасилітатор творчого процесу, менеджер мистецьких проєктів, комунікатор та ін. у межах цілісної професійної самореалізації. *По-третє*, за цих умов диригентсько-хорова діяльність, яка є інтегративною за своєю природою, постає як типова трансфесійна сфера, оскільки вона органічно поєднує музично-виконавську діяльність, педагогічну взаємодію з творчим колективом, психологічне управління групою людей, організаційно-проєктну діяльність, комунікацію в художньо-творчому середовищі тощо.

З огляду на зазначене, дисертаційну роботу Лі На вважаємо актуальною для розв'язання сучасних проблем вищої освіти, оскільки врахування трансфесійного виміру освітньої парадигми дозволяє розглядати підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва не як формування сукупності окремих компетентностей, а як цілісний процес становлення фахівця, здатного використовувати нові види міжпрофесійної діяльності в умовах змінного професійного середовища.

Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень дисертації, отриманих результатів, висновків та рекомендацій підтверджується використанням Лі На загальнонаукових, теоретичних та практичних *методів дослідження*. Для встановлення цілісної методологічної рамки дослідження авторкою в роботі було застосовано сукупність *наукових підходів*: системно-синергетичний, інтегративний, трансдисциплінарний, компетентісно-діяльнісний та акмеологічний, які забезпечили отримання різнопланових характеристик досліджуваного педагогічного явища.

З метою підсилення теоретико-методологічного обґрунтування досліджуваного феномена дисертанткою був здійснений функціональний аналіз трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності, що дозволило виявити її багатовимірну сутність та визначити ключові *функції* в структурі фахової підготовки: пізнавальну, смислотворчу, адаптивну, прогностичну, ціннісно-орієнтаційну, інтегративну, інформаційно-комунікативну та трансформаційну.

Варто зазначити, що всі визначені підходи та функції між собою щільно взаємодіють, а їх комплексне застосування лише підсилює дію один одного, що позитивно впливає на формування досліджуваного феномена

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що здобувачкою здійснено низку послідовних дій щодо досліджуваного педагогічного явища, а саме, *вперше*:

- подано авторське визначення *трансфесійної готовності* в якості динамічної синергетичної системи, що інтегрує в своїй структурі низку

компонентних складових, які, взаємодоповнюють один одного та в такий спосіб підсилюють всю систему в цілому, тим самим утворюють вектор психологічно-особистісної спрямованості на ефективне фахове здійснення майбутнім вчителем музичного мистецтва диригентсько-хорової діяльності;

- визначено *компонентну структуру* феномену трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності, яка інтегрує декілька змістових компонентів: *мотиваційно-цільовий компонент* (відповідає психологічній готовності до ефективного провадження та здійснення вокально-хорової діяльності); *інтегративно-полікомпетентнісний компонент* (уможливлює трансдисциплінарний вимір фахової підготовки студентів факультетів мистецтв, який забезпечує набуття ними комплексу інтегрованих компетентностей); *ціннісно-смысловий компонент* (створює аксіологічне особистісно-смыслове підґрунтя під фахову підготовку, активізуючи продуктивне мислення, здатність до комплексного вирішення проблемних ситуацій диригентсько-хорової діяльності тощо);

- обґрунтовано необхідні *педагогічні умови*: стимулювання вокально-виконавського навчання інтерактивними засобами; усвідомлення наявності особистісно-творчого потенціалу студентів факультетів мистецтв у досягненні мети навчальної діяльності; актуалізація здатності майбутніх учителів музичного мистецтва до виконавського самоаналізу;

- *подальшого розвитку* набули форми і методи фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, які позитивно впливають на формування трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності.

На особливе схвалення заслуговує розроблена авторська *поетапна методика* з формування трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва, яка охопила *три етапи*, а саме: спрямувально-активізуючий, трансдисциплінарно-поглиблюючий та фундаментально-рефлексивний етапи, кожний з яких бува забезпечений різноманітним педагогічним інструментарієм.

Аналіз та порівняння статистичних результатів констатувального, формувального та контрольного експериментів засвідчили, що розроблена авторська методика є ефективною і може бути в повному обсязі екстрапольована в зміст диригентсько-хорового навчання майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах сучасної трансформації мистецької освіти.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. У своїй роботі авторці вдалося реалізувати мету та виконати всі визначені завдання дослідження. Подальшого розвитку, систематизації та конкретизації набули науково-педагогічні ідеї щодо формування трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності, що відображає нову якість фахової підготовки студентів у межах цілісної диригентсько-хорової практики. Результати дослідження можуть використовуватися в освітньому процесі закладів вищої мистецької освіти в різних розділах фахового навчання на лекційних, семінарських та практичних заняттях, у студентських хорових колективах, під час проходження педагогічної практики, а також під час укладання навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій з питань фахової підготовки здобувачів вищої мистецької освіти.

Дисертація викладена науковим стилем, доступною мовою, в логічній послідовності, з критичним аналізом та висновками. Робота є чітко структурованою і складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

Основні теоретичні положення та результати дисертаційної роботи в достатній мірі апробовані під час виступів дисертантки на науково-практичних конференціях різних рівнів та повною мірою відображені в 4 одноосібних публікаціях, з яких: 3 статті у фахових періодичних виданнях України категорії Б, 1 праця – апробаційного характеру, що свідчить про повноту викладу основних положень та результатів дисертаційного дослідження. Випадків порушення дисертанткою норм академічної доброчесності в дисертаційній роботі не виявлено.

Висновок. У цілому дисертацію Лі На «Формування трансфесійної готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності» можна вважати завершеною науковою працею, результати якої характеризуються науковою новизною та розв'язують конкретне наукове завдання. Робота за своєю структурою та змістом є цілісним завершеним самостійним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 014 Середня освіта (музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, професор,

завідувачка кафедри теорії музики

та естрадного мистецтва

факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського

УДУ імені Михайла Драгоманова

Марія ТКАЧ

ЗАВІДУЮ: зав. канцелярією Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

03 2026 P.